

TEMPERAMENTTI = YKSILÖLLINEN KÄYTTÄYTYMISTYYLI

› yksilölle ominainen tapa reagoida asioihin

› synnynnäinen

› ainakin osittain perinnöllinen

› biologis-fysiologinen pohja persoonallisuuden kehitykselle

Uusiin tilanteisiin reagoiminen

Aktiivisuus

Sosiaalisuus/seurallisuus

Rytmisyys

Stressialttius

Sosiaalinen estyneisyys/ujous

Elämyshakuisuus

Impulsiivisuus

MITEN YMPÄRISTÖ VOI VAIKUTTAA TEMPERAMENTTIIN

Vanhempien ja lasten temperamentin samankaltaisuus
→ piirteiden vahvistuminen

Vanhempien ja lasten temperamentin erilaisuus
→ yhteensopivuus koetuksella

Vanhempien pyrkimys heikentää /
vahvistaa tiettyjä piirteitä

Toveripiirin positiivinen / negatiivinen palaute

Omatoiminen vahvistaminen

PIIRRETEORIAT

Piirre = suhteellisen pysyvä ominaisuus (jatkumot)

Peruskysymyksiä:

- › Voiko persoonallisuutta kuvata muutaman piirteen avulla?
- › Ovatko piirteet kulttuurista riippumattomia ja yleismaailmallisia?

Tutkimusmenetelmä:

- › Suuri otos, johon kuuluvat vastaavat itsearviointitehtäviin. Vastauksia käsitellään tilastollisesti (faktorianalyysi).
- › Tutkija on rajannut valmiiksi piirteiden määrän.

CATTELL 16 PF

Persoonallisuutta kuvaavat ilmaukset (adjektiivit)

(kirjan s. 59)

- ovatko 16 piirrettä todella riippumattomia?
- tilannekohtaista joustavuutta ja yksilön omia tavoitteita ei tavoiteta

EYSENCK

Persoonallisuuden ulottuvuudet:

- neuroottisuus
- ekstroversio
- psykoottisuus

BIG FIVE / VIISI SUURTA PIIRRETTÄ / OCEAN

Paul Costa, Robert McCrae -piirreulottuvuudet:

- ekstroversio
- neuroottisuus
- miellyttävyys
- vastuuntuntoisuus
- avoimuus kokemuksille
- nämä piirteet kulttuurista riippumattomia

PIIRRETEORIOIDEN ARVIOINTIA

- tarjoavat kuvailevaa tietoa piirreulottuvuuksista, eivät tietoa persoonallisuuden kehityksestä eivätkä piirteisiin vaikuttavista tekijöistä

- faktorianalyysi ja suuret otokset eivät sovellu yksilön persoonallisuuden monipuoliseen tarkasteluun
- voidaan soveltaa testeihin, joita tarvitaan mm. henkilövalintoihin

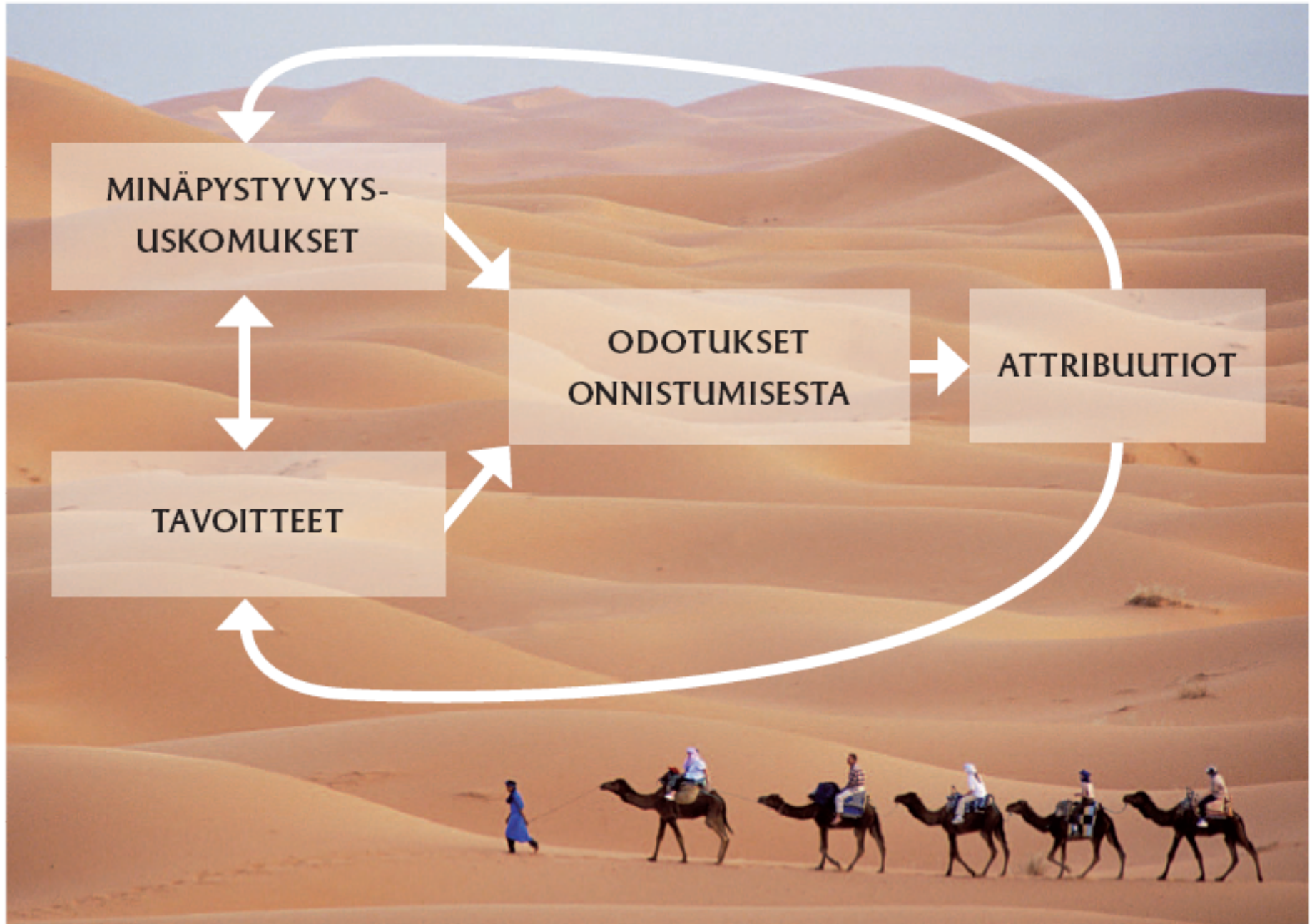
- mm. Big Five -tutkimusten yhteyksiä neurotieteisiin odotettavissa tulevaisuudessa

SISÄISET YKSILÖLLISET TEKIJÄT
(kognitiiviset, emotionaaliset ja biologiset tapahtumat)

**YKSILÖN
KÄYTTÄYTYMINEN**

**ULKOINEN
YMPÄRISTÖ**

KULTTUURI VAIKUTTAA VALINTOIHIN JA TOIMINTAAN

